

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 36—	celo leto naprej . . . K 40—
pol leta 18—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 9—	celo leto naprej K 48—
na mesec 3—	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 83.

Izkušaj vsak dan svojo lastnoročno modelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijskih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročila vsake po makazetel. Na samo pisne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 32—	četrt leta 8—
pol leta 16—	na mesec 2-70

Posamezna številka velja 14 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Proračunska debata v državnem zboru.

Dunaj, 5. februarja.

V današnji slabo obiskani seji poslanske zbornice je prišlo do incidenta, ki pomenja za vladno in Nemce sicer neznamenit, pa vendar jako značilen poraz. Na začetku seje so namreč stavili Ukrajinci nujno vprašanje glede obupnih prehranjevalnih razmer v vzhodni Galiciji ter zahtevali takojšnjo otvoritev debate. Navzlic temu, da so nemški socialni demokrati hoteli nemškimi nacionalcem na pomoč, je bila interpelacija, ki jo je podal poslanec Petrušević v imenu ukraj. klubov, priznana nujnost z 91 proti 90 glasovi. Za predlog so glasovali vsi Slovani in pa nemški svobodni socialisti poslanec Stark. V debati o ukrajinski interpelaciji so govorili poslanci Levickij, Bugatto, Roškar, Wrobel, Aust in Kalina, ki so vsi poudarjali, kako obupne razmere vladajo glede prehrane v nemških deželah. Poslanec Roškar je posebno protestiral proti brezobzirnim revizicijam, ki jih vrši nemška birokracija v slovenskih pokrajinah, ter je svaril, da naj vlada kmečkemu prebivalstvu ne tira v obup.

Po triurni razpravi je zbornica pričela drugo branje državnega proračuna za leto 1917/18. Poslanec Steinwender je poročal, da celokupni izdatki proračuna znašajo 23.832.8 milijonov kron, deficit 18.972 milijonov kron. Od izdatkov odpade 12.000 milijonov kron na vojne stroške armade in 6142.2 milijonov na vojne izdatke civilne uprave. Od teh civilnih stroškov gre za vzdrževalne 3432 milijonov, za begunsko oskrbo 993 milijonov, za draginjske doklade za državne nastavitve, delavce, duhovnike in učitelje 955 milijonov, za obnovitev od vojne razdejanih pokrajin 364.49 milij. za druge vojne pomožne akcije 396.8 milijonov kron. Trajni izdatki proračuna znašajo 5690.5 milijonov kron, katerim stojijo nasproti dohodki 4860.7 milijonov kron, oziroma ako odštejemo prehodni dohodek vojnega davka v znesku 798.3 milijone kron, trajni dohodki 4062.4 milijonov kron. Napram letu 1913. so narasli redni državni izdatki za 2229 milijonov kron, od katerih odpade 1958 milijonov na obresti na državne dolge. Dohodki so narasli za 1000 milijonov. Poročevalec dr. Steinwender povdarja, da je vse naše javno gospodarstvo v rokah vsemogočnih dunajskih bank, ki komandirajo časopisje in umetnost, vladi in birokraciji in ki so tudi gospodarji nad gosposko zbornico. Krivda dunajskih bank je, da smo finančno tako slabo pripravljeni in da nas je rešil katastrofe le tiskarski stroj, ki tiska bankovce. Vlada je tako odvisna od velikih bank, da se ne more resno poboriti za ozdravljenje državnega gospodarstva. Vlada tlačani bankam, varuje in neguje jih, dobavlja jim vse, kar potrebno za vojno industrijo, one pa nimajo drugega opraviti, kakor zračunati vojne dobičke in pobasati denar v svoje velike blaginje.

Govorila sta na to dunajski svobodni miselniki poslanec baron Hock, ki izjavi, da sedanji ministrski predsednik pač ni sposoben načelovati vladi v tako resnih časih, ter romunski poslanec Simeonovici, ki je zahteval, da naj vlada odškoduje bedno prebivalstvo v Bukovini. Med govorom poslanca Simeonovici je prišlo do rabuke. Češki poslanec Janovec je pričel klicati podpredsedniku Tusarju: »Napravite konec, to ni noben parlament! Zbornica je prazna! Mi Cehi nismo prišli na Dunaj, da bi se potikali po raznih dvoranih. Imamo mnogo važnejšega posla doma!« Še le polagoma se je poslanec Janovec, ki ga je podpredsednik Tusar klical k redu, pomiril.

Poslanec dr. Laginja: Poročilo, ki ga je podal referent v imenu večine proračunskega odbora o državnem proračunu, vsebuje tako ostro in resno kritiko državnega gospodarstva, da opoziciji ne preostaja mnogo besed. Obšir-

no razpravlja dr. Laginja o prehranjevalnih razmerah v Istri, kjer je beda priklopela do vrhunca in kjer grozi neizmerne in nedogledne posledice. Jugoslovani odklanjamo proračun.

Govorili so še na to poslanec Jäger (Vsenemec), Haberman (česk. soc. dem.), ki je povdarjal, da bi centralne države ne pripravljale velike ofenzive na zapadu, ako bi bile res tako miroljubne kakor trdijo, ter poslanec Goll (nem. nac.).

Na začetku današnje seje je predložil minister za javna dela Homann za zonske predloge o predprijavih civilnih inženirjev in civilnih geometrov ter o sistematični izrabi električne energije. Po dosedanjih cenitvah razpolaga država z vodnimi silami 1.7 do 5 milijonov izrabljivih konjskih sil. Ako se posreči izrabiti 4 milijone konjskih sil, bomo prihranili na premoagu 22 1/2 milijona ton, t. j. skoraj 50% cele produkcije v normalnih časih. Treba je le, da sistematično uredimo izrabljene električne energije, če mu ne služi predležeči zakon.

Prihodnja seja jutri.

Shod zaupnikov Narodne stranke v Celju.

Celje, 3. februarja.

Železo je vroče in kovači so na delu. Vedno mogočnejše se manifestira neupogljiva volja slovenskega ljudstva, da doseže izpolnjenje svoje zahteve po državni samostojnosti. Osobito na slovenskem štajerskem. Iz raznih krajev prihajajo razveseljena poročila, kako se je razmahnila narodna zavednost do najpriprostejših vaških koč. Iz ptujskega okraja (iz Ptuj in Ormoža), kjer je hotel Ormiz s pomočjo njemu vdignjenih vladnih organov vdušiti izraz prave ljudske volje, je pravkar prišlo poročilo o sijajni manifestaciji kmečkega ljudstva na shodih poslanca Brenčiča. Narodna stranka je že na shodu zaupnikov dne 13. januarja v Mariboru zavzela jasno očitano stališče. Danes pa je na shodu zaupnikov v Celju izpregovorilo tudi središče političnega življenja na slovenskem štajerskem. Udeležbi mnogobrojnih zaupnikov iz Celja in okolice, iz Savinjske doline, Posavja in iz šmarsko - rogaškega okraja ter v navzočnosti zastopnika mariborskih Slovencev se je izrazi navdušenja izreklo popolno soglasje s sklepi mariborskega shoda, posebej glede naše odločne zahteve po lastni državnosti ter glede skupne narodne eksekutive vseh jugoslovanskih strank v obliki narodnega odbora alinarnodnega sveta.

Ni dvoma, da v današnjem političnem gibanju prednjačijo zopet, kakor že mnogokrat, štajerski Slovenci. Zato je lahko predsednik Narodne stranke, deželni poslanec dr. Kukovec na današnjem zborovanju poudaril, da je pomemben na spodnještajerske Slovence, katerih žilavost in delavnost v današnjih dneh tudi Slovenci po drugod občutijo.

V naslednjem kratko poročilo. Dr. V. Kukovec poroča v obširnem, temeljitim govoru o političnem položaju in posebi o našem jugoslovanskem vprašanju. Današnji položaj — pravi — je tak, da nam vse naše sijajne zmage ne koristijo mnogo. Zakaj ljudstvu je življenje več nego slava. Pomanjkanje in beda naraščata od dne do dne in vodita k spontanim izbruhom ljudske nevolje v obliki stavk. Grof Czernin je sicer dejal, da imamo dovolj vsega in da bomo vzdržali, toda prehranjevalni minister Höfer je dejal poljakim poslancom, ki so prosili kruha: gospoda, jaz sem berač. Kateri izmed teh dveh krmarjev državne ladje je lagal? Med tem pa gre demokracija širom celega sveta svojo silno pot naprej. Tako mogočen je njen korak, da se ji celo že pri nas in v Nemčiji delajo — če tudi malenkostne — koncesije: pri nas se je delavstvu obljubila demokracija obč. volilnega prava, v Nemčiji pa vladni oficijozno izjavljajo, da je delavstvu pot do cesarja odprta. Padla bo deviza aneksijskega miru, zmaga bo demokratska ideja spoznanja miru. Zmaga demokracije pa pomeni tudi zmago naših pravičnih zahtev. Od vlade obljubljena demokracija volilne pravice v občinah bi po-

menila za nas obmejne Slovence neizmerno mnogo. Saj smo vsi — posebno v naših pomembnih mestih in trgih — vedno najbolj želeli enake volilne pravice. Da bi se, kakor pravi vlada, taka demokratizacija ne smela izvesti na škodo posestnega stanja, to seveda ni izvedljivo. Kjer naj zavladava pravica, tam krivica več nima prostora. Carovnika, ki bi mogel ta dva pojma strniti, ni na svetu. — Prehajajoč k vprašanju samoodločbe narodov pravi govornik, da je tudi ta rastlina zrasla na istem polju, kakor demokracija. Kdor zahteva moč ljudstva, mora biti tudi za samoodločevanje narodov. Geslo je prodrlo v vse dežele sveta. Vsi narodi, ki so bili doslej krivično zapostavljeni, so odkriti pristajali tega načela. Samo Nemci ne, ker se jim ni nikdar ni hudo dodilo. Grof Czernin pa je tudi ta pojem spasil in potvoril, ko je pred letom dni izbruhnila ruska revolucija, je bil tudi naš cesar pripravljen, dati avstrijskim narodom pravo samoodločbo. Toda nemškimi politikom je bila beseda prezgodnja. Tolmačijo jo še danes tako, kakor se tolmačijo ne sme; pravo odločevanje pripisujejo le državi (to se pravi pri nas: Madžarom in Nemcem). To bi pomenilo sankcijo krivice nad vlado nad drugimi narodi še za naprej. — Gibanje med Slovenci za samoodločbo se ne more več ustaviti. Edinstvo, ki vlada danes v tem in v vseh narodnih vprašanjih med slovenskimi strankami, je povzročilo postopanje proti nam začetkom in tokom vojne: zapiranje, zatiranje. Reklo se je takrat na visokih mestih: par huiškačev zaprimo, ljudstvo je dobro. Nemška denuncijantska duša je bila tisti čas v svojem elementu: ovajalo se je vse, kar je slovenskega; v Mariboru je imel urednik Jahn cel generalštab denuncijantov v kavarni, kjer so se kovali naklepi za zapiranje Slovencev. Med publiko se je vedno že par dni naprej vedelo, kateri Slovenec bo ta in ta dan aretirani, in vedno je bila pripravljena poulična svojat za sramotenje in opljuvanje teh žrtev. Javna oblast je bila vdinjana političnim nasprotnikom, vsemenska politika jo je imela v zakupu. — Grof Torgenburg nam je sicer dal zadostanje, ko je izjavil, da se je mnogim Slovincem godila krivica; a to zadostanje je malo. Obenem pa je Torgenburg vzel v zaščito uradnike, med njimi tudi grofa Clarvja. Proti temu moramo protestirati vsi, ki smo videli, kaj se je godilo. Charvja javno obdolžujem skrivne na dogodkih v Mariboru. Ko sem mu v avgustu 1914. že kot vojak pisal pismo, da so dogodki v Mariboru skrajna krivica, ter zahteval, naj kot zastopnik cesarjev stori svojo dolžnost, mi ni niti odgovoril. Kot oseba odgovorna ne zahtevam, zahtevati pa moramo to kot izvoljeni zastopnik naroda. Ni res, da uradništvo ni skrivno na dogodkih; če drugo ne, so radovoljno trpeli in gledali, kaj se je godilo.

To zrne pa je vzkliko. Če so vse-nemški krogi računali na to, da razdvoji narod, so dosegli ravno nasprotno. Nič ni moglo bolj zediniti voditeljev naroda s prostim ljudstvom, kakor preganjanja. To je vzrok, da je geslo samoodločbe padlo pri nas na tako rodovitna tla. Najdejo se žal med slovensko inteligenco še širok domovine ljudje, ki stoji pasivno ob strani in s svojo pasivnostjo navznoter izjavljajo. Danes ne sme biti človeka, ki bi ne zastavljal vseh svojih sil in linik bi dvomil nad dosegljivostjo naše zahteve. Vse naše mišljenje mora biti prežeto z živim, trdnim prepričanjem, da je napočila jutranja zarja za osvoboditev Slovencev. Hrvatov in Srbov. Danes se morebiti v eni uri doseže nekaj, kar se po prej v 50 letih ni doseglo. A to si moramo izvojevati: zrela jabolka nam ne bodo padala v usta. Brez boja nam podeljena svoboda bi tudi ne imela prave vrednosti.

Slovensko politično življenje je krenilo na pot, da se nam zunanj svet čudi. Nasprotnikov, ki so prej mislili, da je vse le fraza, je začelo postajati strah. Sklepi raznih nemških občinskih zastopov so barometer, da jugoslovanstvo prihaja. Hočejo izravnati našo setev. A se jim ne posreči. Utemeljevati naše zahteve ni treba. Za nas je vse utemeljeno, kdor pa hoče kaj vedeti, se naj pouči. Naše geslo je: brez pogojna združevanja naše-ga troimenega naroda.

Praktične posledice v slovenskem političnem življenju so: dosledno izvajanje načela demokracije, združevanje naprednega slovenstva v jugoslovanski demokratski stranki. Oboje je sprejel tudi shod zaupnikov narodno - napredne stranke v Ljubljani dne 2. t. m.

V novo stranko ne vabimo nikogar. Gotovo pa je, da se samo potom orga-

nizacije dajo cilji doseči. Upam, da ob Veliki noči pohitijo štajerski Slovenci trumoma na ustanovno zborovanje jugoslovanske demokratske stranke. Ne verujem v čudež, da nam prinesejo jugoslovansko državo na krožniku, verujem pa v čudež dejanja. Vsak Vaš korak, ki ga storite v ta namen, je kamen k zgradbi jugoslovanske države. Eksekutiva vseh slovenskih strank, stoječih na stališču našega ujedinjenja, snujoči se jugoslovanski narodni odbor, pa nam bo garancija, ki nas popelje do našega vzora.

Govoru predsednika stranke dr. Kukovca je sledilo burno odobravanje, kakor ga že dolgo nismo doživeli. Tako iz srca, iz duše nam je vsem govoril.

V debato so posegli gg. dr. Kalan, dr. Jos. Sernec, Ivan Rebek, Armin Gradišnik, Mikuš, Jos. Smertnik, dr. Božič. Na predlog g. dr. Jos. Serneca se je soglasno sklenilo, da se poziva vlado in vse merodajne činitelje, naj store vse potrebne korake za takojšnjo vrnitev beguncev nanašjug.

Dr. Kalan je v daljšem temeljitom govoru izjavil sledeče:

Z izbruhom vojne je bilo vsled ustavljenja državljanskih svobod tudi delovanje obeh strank ustavljeno. Šele z zopetno vzpostavitvijo ustavnih razmer v spomladi 1917 se oživi zopet politično delo. Vsi smo si bili takoj edini, da mora to delo biti v prvi vrsti narodno. Uspešno pa more biti tako delo le, če je organizirano. Organizirano pa je samo delo v političnih strankah. S tem nastane vprašanje, kako se naj uredi medsebojno razmerje strank. Ustanovitve skupnega jugoslovanskega kluba je pomeni prvi korak k rešitvi tega vprašanja. O tem smo si bili takoj edini vsi, da se stare razmere ne smejo vrniti, da se mora končati prejšnji način medsebojnega boja. Govornik razpravlja o razvoju vprašanja, ali se naj ustanovi skupna stranka iz vseh dotedaj obstoječih strank in o stališču, katero so zavzele k temu posamezne stranke. Enotna organizacija bi bila mogoče samo na temelju kompromisa. Kompromis pa bi se moral tiskati tega, kar nas loči: načel. Obe stranki izjavljata, da je tak kompromis nemogoč, da je pa tudi nemogoče ustanoviti skupno stranko z začasno zastopativitvijo načelnih vprašanj, ker bi to pomenjalo danes popolnoma nemogoč primitivizem. Obe stranki ste tako zvezo kot nenarodno odklonili, ker bi vsled stvarnih razporov med obema skupinama, ki bi sčasoma bili neizogibni, utegnili biti v kvar ravno veliki stvari, kateri naj bi služili. Zato zahtevamo narodove koristi, da ostanemo vsak, kar smo, da izvedemo v lastnih vrstah konsolidacijo vseh do sedaj ločenih sil, da odpravimo vsak pokrajinski ali razredni separatizem. Tako ojačeni in strnjeni stranki si bosta dragoceni zaveznici. Za skupna vprašanja pa je treba skupne instance. Govornik razpravlja o dosedajšnjih člankih in sklepih za ustanovitev skupnega narodnega odbora in konča, da naj praktično vsakdanje razmerje med strankama bo zgrajeno na medsebojnem zaupanju in spoštovanju, ki naj pa ne dovađa do stališča, da se naj vse delo prepusti vladajoči stranki: tek morava vseh v obeh strankah združenih sil voditi najisgubnejše do zaželenega cilja: narodove sreče.

Na predlog g. Vinka Kukovca je shod soglasno izjavil, da se v polnem obsegu pridružuje sklepom mariborskega shoda z dne 13. januarja t. l.

Dr. Kalan predlaga zaupnico in zahvalo predsedniku stranke dr. Kukovcu za njegovo v najtežavnejših razmerah poštrevnovalno izvrševanje narodno delo, kar se med včinom odobravanjem soglasno sprejme.

Dr. Kukovec izjavlja: kot politik vem, da potrebujem zaupanja sobojnikov. Srčno sem vesel, da se je naš narod tako začel gibati, da je našel našnji trenutek toliko zdravega jedra v njem. Ponosen sem na spodnještajerske Slovence. Na Kranjskem se čudijo temu, kaj vse se na štajerskem stori. Navdušeno, kakor doslej podpirajte boj za veliko idejo.

O organizaciji jugoslovanske demokratske stranke.

(Poročilo glavnega urednika drja Alberta Kramerja na shodu zaupnikov Narodno - napredne stranke, dne 2. februarja.)

Z novo Jugoslovansko demokratsko stranko hočemo dati naprednemu jugoslovansku moderen program, ki naj začrta smeri in cilje smotrenega dela za ujedinjenje in poznejšega truda za ureditev naše nove svobodne države.

Program ostanje na papirju, ako ne poprimemo z vso vneto za delo. Priznajati načela narodnega jedinstva in demokracije ni težko, težje je zanje tudi smotreno delati. Problem nove stranke ni toliko programatičen kolikor organizatoričen.

Gre predvsem zediniti vse naše napredne stranke in struje v ednotno J. d. s. Opustili smo provincialistične in plemenske meje. Vsenarodnemu programu naj odgovarja tudi vsenarodna organizacija: v novi J. d. s. naj sledi delovanje za skupne cilje in po skupnem programu Slovencev, Srbov, Hrvatov.

Najdejalnejše bi seveda bilo, da stremimo za jednotno organizacijo vsega naprednega jugoslovanstva. V sedanjih razmerah pa je to neizpeljivo, in bi se niti teoretično ne dalo izvesti, praktično pa bi nam onemogočalo vsako uspešno delo. Omejiti moramo torej delokrog nove stranke na cisalajtanske jugoslovanske pokrajine tu pa v principu prav na vse. Ali bo v praksi mogoče pritegniti Dalmacijo, kjer je danes politično življenje pod strahovitim pritiskom režima skoraj popolnoma zamrlo, v kolikor pa ga je, stremi za čim tesnejšo organizatorično priključitvijo h Hrvatski, je vprašanje. Vsekakor pa predvsem treba pričeti z organizacijo tam, kjer najdemo že pripravljen teren in pripravljene sodelavce. Štajerska Narodna stranka se je že izrekla za J. d. s. N. n. str. in Nar. str. tvorita tako pravi trden temelj nove J. d. s. Nedvomno se mi zdi, da se pridruži že od začetka tudi gorjska narodna organizacija, pa tudi s Koroškega, iz Primorja in to iz Trsta in iz Istre slišimo glasove, ki pravijo, da bo mogla J. d. s. v teh pokrajinah pričeti z uspešnim organizacijskim delom.

Tu nas čaka vse največja, najtežavnejša pa tudi najplodnosejša naloga. Svoja načela, svoje intelektualne, čustvene in moralne sile bomo mogli pri delu za uresničenje našega ujedinjenja in pri delu za izgradbo in notranjo ureditev naše bodoče države le takrat uspešno uveljaviti in le v toliko, ako in v kolikor smo trdno in dobro organizirani. V politiki se redko uveljavlja posameznik, uveljavlja se le organizirana masa, ki je nositeljica idej in ki daje idejam tudi svojo moč in težo na razpolago. Napreden človek bo torej na potek naše borbe za ujedinjenje, na svojo pozicijo v novi državi toliko vplival, v kolikor ga bo držala in podpirala njegova organizacija. Res je, da intelektualno nadkriljujemo vse ostale stranke, toda navzlic temu bomo povod in pri vsem podlegli, ako svojih sil pravčasno ne zadostno ne organiziramo. Pokojni dr. Krek je enkrat priznal, kako ogromna sila leži neizrabljena v naprednem slovenstvu, neizrabljena, ker ni dovolj trdno organizirana. To ni le napredna sila to je narodna sila, zato organizacija te sile ni le napredna dolžnost, je realna narodna dolžnost.

Organizacijsko načelo nove stranke bodi enotnost in demokracija. Le s centralistično organizacijo podreimo provincializem in pomejstvo z včasih naravnost otročimi sprotstvi izza preteklih žalostnih dni. Pasti morajo kronovinske meje in zlasti med ljudstvom je treba vzbuditi spoznanje, da ne obstoja noben razloček ne med Štajercem in Kranjcem, pa tudi ne med Slovincem in Hrvatom. Enotno vodstvo stranke bo moralo v tem oziru storiti, da bodo stranke v politiki in taktiki jednotno delovale in nastopale.

Naša organizacija mora sloneti na demokratičnem temelju. Ljudska volja mora biti prava in zadnja instanca za vse njeno delovanje. Široke plasti našega naroda morajo imeti neposredni vpliv na vodstvo stranke in njeno taktiko. Glavno važnost polagam na strankine krajevne organizacije, v katerih se zbirajo sodelavniki ter si postavijo na čelo svobodno izvoljen odbor, krajevno zaupništvo. To krajevno zaupništvo se naha-

lene visoke globe. — Ako morda na Dunaju izvestni krogi preveč vedo po hotelih in restavracijah, naj jih le prve vlada in jim odvzame, kar jim ne gre, ali pri nas v Ljubljani je po skrbi slavne vlade tako, da krmariji kmalu ne bodo imeli kaj položiti pred goste. Urad za prehrano naj jim preakrbi šivil, da bodo mogli vsaj nekaj — »Krekov večer« v Ljubli. Dne 9. februarja se bo vršil v Ljubli »Krekov večer«. Govoril bo državni poslanec Jarc. Sodeloval bosta pri zabavi Ličar in Sadržarjeva.

— Vagana — Vagonjane. Stajerski rojak nam piše: Dovoljujem si opozoriti uradno, da se kraj Vagana, kjer je taborišče beguncev, slovensko imenuje Vagonjane, kar sem slišal še kot otrok vedno imenovali naše ljudi, ko so hodili v Lipnico ali skozi Lipnico v Gradec. K lipniškemu polit. okraju spada nekoliko slovenskih občin in pred par desetletji je bila v Lipnici še slovenska duhovščina.

— Izdelovanje oblek in čevljev za podne uradnike po kaznilnicah. Justično ministrstvo je dovolilo, da smejo podni uradniki dajati napravljati svoje obleke in čevlje v moških kaznilnicah. Ta odredba justičnega ministrstva je posledica tozadevne akcije s strani avstrijskih sodnikov.

— Mestna zastavljavnica ljubljanskega naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 14. t. m. redna mesečna dražba v mesecu juniju 1917 zastavljenih dragocenosti in efektov blaga, perila, strojev, koles itd. od 3. do 6. ure popoldne v uradni prostorih. Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasnejše zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

— Jednako ime in priimek. V večer priobčenem poročilu izpred sodišča pod naslovom »V dveh dneh 925 K zapravljen omenjena Marija Janež ni identična s Marijo Janež, delavko v tukajšnji tobačni tovarni in stanujočo na Poljanski cesti 17. V poročilu omenjena

Marija Janež tudi ni delavka v tobačni tovarni in ni prevzela nabave čevljev za delavke v tej tovarni.

Napad. Ko je šel neki ljubljanski skozi Mali Gaber, se ga je lotil neki kmečki človek, zahteval od njega najprvo 40 K denarja, potem, ko ni dobil denarja, mu je raztrgal nahrbtnik in vzel iz njega nekaj kave in sladkorja. Stvar je naznanjena sodnišni.

»Zveze jugoslovanskih železničarjev« redne seje osrednjega odbora se vrše do preklica vsako drugo nedeljo v mesecu v Gradcu v čitalnici. Druga seja se tedaj vrši v nedeljo dne 10. svečana ob 8. uri zjutraj. Odbornike in zaupnike prosimo, da vzamejo ta odborov sklep na znanje ter si po možnosti službe tako uredijo, da lahko prihajajo k sejam, ker se vabila ne bodo razpošiljala. Vsak član je dobro došel! Ponovno prosimo vse preganjane tovariše, da dopošljejo natančne podatke o svoji zadevi in sicer priporočeno! Koncept pa hranite!

Iz vojnega vjetništva se je vrnil 31. januarja bivši pridigar v Marijini cerkvi v Celju kurat dr. Anton Jehart. Bil je pri prvi ofenzivi proti Srbiji vjet obnem z drjem Jankom Sernecom ter je l. 1915. po srbski katastrofi bil med tistimi vojnimi vjetniki, ki so v strašnih težavah morali čez albanske gore na Jadransko obalo in od tam v Italijo. V Italiji je bil dr. Jehart interniran na nekem otoku, pa sedaj radi boleznih kot vojni vjetnik izmenjan. Vrnili se je preko Švice k svojim staršem v Slivnico pri Mariboru.

Občni zbor Čitalnice v Slovenski Bistrici se vrši v nedeljo, dne 10. februarja ob 4.5. popoldne v gostilni Petra Novaka s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, blagajnika in knjižničarja. 2. Volitve novega odbora. 3. Slučajnosti. Po dolgih starih letih naj bi bil občni zbor sestanev vseh slovenjebiških Slovencev in Slovenec, katere tem potom vlijudno vabi odbor.

Nahel se je na Slovenskem trgu zlat prsta z rdečimi kamenčki. Dobi se ga na Dunajski cesti 8 pri A. Skofu.

Aprovizacija.

† Nakazilo moka trgovcem. Trgovcem se bo nakazovala moka v četrtek, dne 7. februarja ob 9. dopoldne v mestni posvetovalnici.

† Kislo zelje na rumene izkaznice B. Stranke z rumenimi izkaznicami B prejmejo kislo zelje v četrtek, dne 7. februarja in v petek, dne 8. februarja pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeno je ta - le red: V petek, dne 7. februarja dopoldne od 8. do 4.5. št. 1-100, od 4.5. do 9. št. 101-200, od 9. do 4.5. št. 201-300, od 4.5. do 10. št. 301-400, od 10. do 4.5. št. 401-500, od 4.5. do 11. št. 501-600; popoldne od 2. do 4.5. št. 601-700, od 4.5. do 3. št. 701-800, od 3. do 4.5. št. 801-900, od 4.5. do 4. št. 901-1000, od 4. do 4.5. št. 1001-1100, od 4.5. do 5. št. 1101 do 1200. — V petek, dne 8. februarja od 8. do 4.5. št. 1201-1300, od 4.5. do 9. št. 1301-1400, od 9. do 4.5. št. 1401 do 1500, od 4.5. do 10. št. 1501-1600, od 10. do 4.5. št. 1601 do konca. — Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 80 vin.

† Marmelada za Moste. Stranke iz Most, ki imajo rumene izkaznice B ali C, prejmejo marmelado v četrtek, dne 7. februarja in v petek, dne 8. februarja na Poljanski cesti št. 13. Določeno je ta - le red: V četrtek, dne 7. februarja popoldne stranke z rumenimi izkaznicami C: od 1. do 2. št. 1-110, od 2. do 3. št. 111-220, od 3. do 4. št. 221 do 330, od 4. do 5. št. 331 do konca. — V petek, dne 8. februarja popoldne stranke z izkaznicami B od 8. do 9. št. 1 do

100, od 9. do 10. št. 101-200, od 10. do 11. št. 201 do konca. — Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 2 K. Prinesite s seboj dovolj veliko posodo.

† Marmelada za Vič. Stranke z Viča, ki imajo rumene izkaznice B in C, prejmejo marmelado v petek, dne 8. februarja in v soboto, dne 9. februarja na Poljanski cesti št. 15. Določeno je ta - le red: V petek, dne 8. februarja popoldne stranke z rumenimi izkaznicami B od 2. do 3. št. 1-100, od 3. do 4. št. 101-200, od 4. do 5. št. 201 do konca. — V soboto, dne 9. februarja popoldne stranke z rumenimi izkaznicami C od 8. do 9. št. 1-100, od 9. do 10. št. 101-200, od 10. do 11. št. 201-300; popoldne od 2. do 3. št. 301-400, od 3. do 4. št. 401 do konca. — Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 2 K. Prinesite s seboj dovolj velike posode.

† Prekajeno meso. Mestna aprovizacija je v časopisih že objavila, da več ne nakazuje prekajenega mesa. Vseeno pa prihaja v urad na Poljanski cesti po nakazane stranke za stranko. Se enkrat opozarjamo, da se nakazila za prekajeno meso več ne izdajajo. Kakor zahtevajo stranke redu od mestne aprovizacije, tako prosijo tudi mestna aprovizacija, da bi se stranke ozirale na njene objave in se po njih ravnale.

† Romunska koruza. Iz Berlina javljajo, da je Nemčija pripravljena, dati Avstriji na razpolago vse zaloge romunske koruze.

† Vlada povišuje cene mesa. Poljedelsko ministrstvo je poslalo v Šlezijo svojega zastopnika kontrolirat cene klavne živine. Ta zastopnik se je pričel, da so cene klavne živine v Šleziji nižje kakor v vseh drugih deželah in je radi tega odredil, da se morajo cene mesa v Šleziji povišati tako, da bodo enake cenam v

drugih deželah. Cene so na Češkem za krave od 2 K 30 vin. do 3 K 50 vin.; na Moravskem od 2 K 30 vin. do 3 K 70 v in v Šleziji od 1 K 80 vin. do 2 K 30 v. Dolžnost vlade bi bila, da dela na to da se znižujejo cene mesa, pa ne zvišujejo.

Razne stvari.

• Proti parlamentu je streljal na Dunaju neki zblaznjeni vojak. Prijela sta ga dva vojaka in en oficir ter ga razorožila.

• Padel eden najznamenitejših italijanskih letalcev. Major Salomone, eden najodličnejših italijanskih letalcev, je padel na bojnem polju.

• Umrl je v Grunelseeu bivši notranji minister v Bienerthovemu kabinetu Maksimilian grof Wickenburg v 61. letu svoje starosti.

• Brno brez luči. Iz Brna poročajo: Vsed poškodbe v električni napeljavni je v nedeljo odpravila mestna električna razsvetljava. Ker je plinar na brez premoga, je mesto zavito v popolno temo. Tudi tramvaj ni vozi.

• Panika v Šoli. V šošlenskem poslopiju v Königshütte v Gor. Šleziji je nastal požar, in sicer v kleti. V šoli je bilo 1600 otrok. Vsed ognja je nastala v šoli panika. Vsi otroci so drli ven. Dva otroka sta bila udušena, 15 težko ranjenih, večje število lahk.

• Preplavljeno mesto. V pristanišču v Makaju je divjal velik ciklon in nastala je poplava, ki je zajela vse mesto. Ladjedelnica in skladišče sladkorja so porušena. Sladkorja je bilo za 800.000 funtov šterlingov. Več parnikov je potopljenih, obilo ljudi je ponesrečilo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Močni pogrebni zvez v Ljubljani.

Draz posebnega občinstva

Potrli neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretužno vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri oče, gospod

Avguštin Štamcar

pristav banke »Slavije«

dne 5. svečana t. l. po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere bogudaso preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 7. svečana 1918, ob 4. uri popoldne iz mrtvaške veže v deželni bolnici, na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 5. svečana 1918.

Vladimir, Milan in Vida, otroci.

Povaki zbor »Glasbene Matice« naznanja tužno vest, da je včeraj dne 5. februarja umrl njegov izvršujoč in častni član, prezasluzen slovenski pevec, gospod

Avguštin Štamcar.

Pogreb se vrši v četrtek, 7. februarja ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu. Vztrajnemu, 25 let v našem zboru delujočemu, plemenitemu narodnemu delavcu časten in trajen spomin!

V Ljubljani, dne 6. februarja 1918.

Odbor pevskega zbora »Glasbene Matice«.

Napredaj je v Ljubljani

hiša

z vrtom, parkom, sploh skupnega zemljišča nad 4200 m², na ugodni legi za kako industrijo ali večjo zalogo. Pismene ponudbe na upravnishvo Slovenskega Naroda pod »Ugodna lega/555«.

Prazne vreče

vsake vrste, suho gobo, kumina, janož in druga seme - na kupuje vedno in v vsaki množini, ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trgovske firme

J. Kušan, Kranj, Gor.

500 kron!

Vam plačam, ako mi uničev. korenin Rja. Sestavo ne odpravi v 3. dneh brez bolečin vaših kurjih oči, bradavic, občutenc. Cena lončku z jamstvenim pismom 2-75 K 3 lončki K 5-50, 6 lončkov K 8-50. Na stolne zahvalnih pism in priznanj. Komany, — Kolica (Kana) Post. št. 12545, Ogrova, 3333

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbijo) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jermnova ulica št. 11. 175

gospodinja

za neko veleposestvo (gospodarstvo) v Slavoniji, ki bi imela opraviti v glavnem s perutnino in kuhati za delavce in svinje. Mora biti Slovenka (Štajerka) telesno zdrava z zdravniškim spričevalom, ne starejša od 23 let, lepe zunanosti. Želi se dekleta ali mlade vdove, kmetske ali inteligentne. Ponudbe je poslati s sliko na Vlastno-število Vlačić, Zagreb, Grand Hotel. 533

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

185

Davorin Rovšek

prvi fotografski in porečevalni zavod v Ljubljani, Zolodverska ul. 34 a.

Prodaja več pohištva.

Kje, pove uprava »Slov. Naroda«. 551

Gostilniška koncesija

se odda takoj v najem. Polzve se pri: Karlu Rožaku, zlatarju, Francovo nabrežje št. 29. 566

Strojepisko-stenografino

večjo pisarniških poslov sprejmem v svojo pisarno. Prijave v pisarni Dr. Fran Rožak, odvetnik v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 3. 535

Išče se vzgojiteljica

k dvema deklicama v Gradec. Pogoji: pomoč v učenju za l. mešt. šolo. Vso oskrbo v hiši, plača po dogovoru. Predstaviti se je 1-3 pop. Cesta na Rožnik št. 5/1. 453

Učiteljica

se sprejme za poduč dveh otrok 4. razreda ljudske šole. — Plača 120 K mesečno, oskrba prosta. Ponudbe pod »vzgojiteljica/520« na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 520

STANOVANJE

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklami za mesec majnik. Ponudbe na naslov Karlo Rožak, zlatar, Francovo nabrežje št. 29. 567

Prešernove slike

strodaja in nošila po poštnem povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. Cena slike 5 kron.

Išče se

starejša gospa ali gospodična

večja gospodinjstva na deželi in kuhania, da nadomestuje gospodinjstvo čez poletje. Ponudbe na upravnishvo Slovenskega Naroda pod »Gospodinja/114/555«. 552

1 ali 2 neopremljeni sobi

eventuelno polovica stanovanja s hrano, proti dostavi vsega živeža in kurjave, se išče za takoj ali samostojnega gospoda. Dopise se prosijo pod imenom »Dobra preokrb/563« na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. Posredovalcem dobro nagradilo 563

Sprejme se zanesljiv trgovski sluga

več tudi nekoliko vrtnarstva, oženjen najraje brez otrok, ki bi ob enem opravil posle hišnika. Dobi lepo stanovanje in dobro plačo. Ponudbe naj se pošljejo na »Poštni predal 39« v Ljubljani. 556

Velika vogelna hiša v Gradcu!

2 nadstropna hiša v bližini juž. kolo-dvora se prodaja ali samostojno ali hišo ali vilo v Ljubljani Vpraša in fotografski ogled hiše daje v obrtni šoli računski oddelku (pisarna) L. ad. soba št. 21 v Ljubljani. 528

Čevljarke pomočnike

sprejme v delo vojna čevljarstva v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram primerna. — Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrat v Ljubljani, Dunajski cesti št. 23, kjer naj se čevljarji, ki žele vstopiti v službo v svrhu dogovora osebno zglašijo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 421

Odda se lepa, moderno opremljena soba

tudi za dve osebi. Na željo zajutrek. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 560

Kavarniški Pikolo

s potrebno nabrazbo iz poštene družine so sprejme v kavarni »SLON« v Ljubljani. 557

Krojači - vrtnar

dobro izurjeni, za izdelovanje uniform in civilnih oblek, se sprejmejo takoj proti plači. Vpraša se pri tvrditi R. Bodenmüller, Stari trg 8. 558

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

naznanja, da uradno vsak delavnik od 1. 9. do 12. ure dopoldne.

565

Ravnateljstvo.

Najodličnejši poljski igralci v

KINO CENTRAL v deželnem gledališču.

Torek 5. — Sreda 6. — Četrtek 7. februarja: Začetek vsakrat ob pol 5., pol 7. in pol 9. uri zvečer.

V mrežah carstva.

Velika drama v petih dejanjih po resničnem dogodku iz dobe carske strahovlade. Igrajo najodličnejši poljski gledališki umetniki.

Njegova koketna soproga.

Izvrstna veseljoigra. — V glavni vlogi HEDA VERNON. 592

Mi za mladino.

Kuba kava! — Pozor! — Kuba kava!

nadomestilo „Milka“.

Znano, mnogo zahtevano in najbolj priznana nadomestilo kave s sladkorjem, katero se niti najmanj po okusu ne razlikuje od prave »Kube kave«, ker je »Milka« kombinacija prvostanske kave in najnaravnnejših in najbolj zdravih sestavin in ne vsebuje nikalnih škodljivih surovin. Kdor samo enkrat pokuša »Milka« kavo, nikdar več ne preane posluževati se tega najpopolnejšega kavinega nadomestila.

„Sopulin“ lug

edno najboljšo in popolnoma neškodljivo sredstvo za pranje perila, katero je že povsod v naših krajih jako dobro znano, ter dobiš tudi vso ostalo potrebno špeca rijsko blago, po najnižjih cenah edino pri znani in solidni tvrdki:

Prva zagrebška eksportna, agenturno-komisijonalna trgovina s skladiščem na veliko.

Gjorgije Vučković, Zagreb, Nikoličeva ulica 9.

52

Za trgovce!

Krema „Palin“

najboljše sredstvo za usnje in čevlje.

Naročila sprejema:

Glavno zast. kem. tovarne „PALIN“

Ing. Wertheim & Pal, Dunaj XX.

Ljubljana, poštni predal št. 127. 561

561

561

561

Išče se soba in kuhinja

ali soba s porabo kuhinje za 1. osebo. Kdo, pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 534

Prodajalko in kontoristino

sprejme za takoj trgovina s semeni Sever & Urbančič, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 546

VAJENEC

se sprejme takoj v mešano trgovino. Janko Šoster, Zalec, Savinjska dolina. 432

Strežnica

se takoj sprejme. MAGGI, Franca Jožefa cesta 16. 531

Deklica

stara 15 let, ki je dovršila 6. razr. ljudske šole z dobrim uspehom, in ima veselje do trgovine, želi vstopiti kot učenka v kako trgovino. Naslov se izve v upravnishvo »Sloven. Naroda«. 519

Išče se za takoj pošteno dekle

z dobrimi spričevali, ki zna dobro kuhati in je popolnoma zanesljiva k stranki obstoječi iz dveh oseb. Kdo pove upravnishvo »Slov. Naroda«. 499

Večje stanovanje

išče stalna stranka. Naslov pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Kupim psa jazbečarja

čiste pasme, brezhibne zunanosti, kratkodlakega, črne ali rujav rdečkaste barve, starega 6-10 mesecev, srednje velikosti. Ponudbe: poštni predal 300, glavna pošta Ljubljana. 487

Jabolčnik

večjo množino, čist, pristen pošilja na debelo proti vpslatvi sodov po najnižjih cenah po povzetju. G. Stelzer, Wetzelsdorf, postaja Gradec. 514

V zakup ali na račun vzame tako gostilno

izkuh ali manjšo trgovino zanesljivo, samostojna, kavčje zmožna oseba s spričevali in priporočili. Prevzame tudi vodstvo večje kuhinje ali gospodinjstva. Ponudbe pod »Stef. Jurica/521« na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 521

Prodaja se iz proste roke

— manjša dobro opremljena —

tovarna igralnih kart

s koncesijo vred in vsem inventarjem za K 75.000—, lahko se prevzame tudi zaloga izgotovljenih kart po dnevnih cenah. Pojasnila daje Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. 510

Prodaja se